

Nr 452.

Av herrar **Bärg** i Katrineholm och **Kropp**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 361, angående tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén.

Bland de i Kungl. Maj:ts proposition, nr 361, upptagna personalkategorier vid armén, åt vilka nämnda proposition avser bereda tillfällig löneförbättring, innefattas även en grupp tjänstehavare under benämningen besiktningsrustmästare. Hela antalet av sådana befattningshavare lär f. n. uppgå till 10 stycken med anställning, dels vid gevärsfaktoriet i Eskilstuna, dels vid artilleriverkstäderna. Denna personals tjänsteåligganden bestå i att vara arbetsledare å respektive verkstäder, varvid dylikt ledarskap utövas över arbetsstyrkor uppgående i vissa fall till omkring 150 man. Självklart fordras härför stora kompetensvillkor så väl ifråga om teknisk utbildning och praktisk insikt i det noggranna och mångsidiga arbetet som ock i fråga om befäsegenskaper. För att bli antagen som besiktningsrustmästareelev erfordras, bland annat, att hava minst ett års praktisk utbildning som filare vid mekanisk verkstad och avgångsexamen från tekniska skolan i Eskilstuna eller därmed jämförlig examen. Denna skolas examen torde närmast kunna jämföras med de tekniska elementarskolornas. Enligt kontrakt måste elev vid antagandet förbinda sig att genomgå en utbildningskurs om två och ett halvt å tre år, att efter avlagd besiktningsrustmästareexamen tjänstgöra på statens verkstäder, tills beställning på stat kan erhållas, samt att i egenkap av besiktningsrustmästare tjänstgöra upp till tio år.

Erfarenheten har även givit vid handen, att dessa besiktningsrustmästare till följd av denna sin utbildning ha mycket lätt att skaffa sig utkomst i den privata industrien och där erhålla löner dubbelt överstigande dem kronan består. Härigenom uppstå givetvis svårigheter att rekrytera kåren med så kvalificerade personer, att kronan därav kan vara betjänt. Hur tydligt detta ligger, framgår bland annat av den kungl. propositionen, där å

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 4 saml. 202 häft. (Nr 452—455.) 1

sidan 86 anföres, att de sakkunniga gjort erinran om rekryteringssvårigheterna för denna och liknande personalgrupper. Å sidan 95 andra stycket anföres, huru arméförvaltningen med styrka tryckt på behovet av en avsevärd löneförbättring för denna personal, för så vitt fullt kvalificerad arbetskraft skall kunna erhållas. Vidare anföres följande:

»På grund av att till motsvarande teknisk personal inom den enskilda industrien numera utbetalades en avlön, vilken vida överginge den, som tillkomme de vid arméns fabriker och verkstäder anställda, hade det på senare tiden visat sig allt svårare att i tjänsten bibehålla redan anställd personal av detta slag, ävensom att, vid inträffad vakans, till befattningens återbesättande erhålla fullt kvalificerad sökande. Så hade till exempel på senare tiden en öververkmästare och två besiktningsrustmästare övergått till enskild industri, och hade det nyligen förekommit, att vid infordrandet av ansökningar till ledigblivna beställningar vid artilleriets fabriker och tyganstalter till en verkmästarebeställning av första klassen och en besiktningsrustmästarebeställning ingen för platsen kvalificerad anmält sig som sökande. Vidare hade det på grund av de otillfredsställande ekonomiska framtidsutsikterna visat sig omöjligt att erhålla några elever vid den kurs för utbildning av besiktningsrustmästare, som plägade vid behov anordnas vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori.»

Även departementschefen ansluter sig, å sidan 98 i propositionen, till att markera behovet av en genomgående löneförbättring för denna personal och citerar det av de sakkunniga gjorda yttrandet, »att i särskilda fall mera ingripande åtgärder torde vara av nöden för att säkerställa rekryteringen», samt att det »i alla händelser torde vara erforderligt att i samband med en definitiv lönereglering taga under övervägande vilka särskilda anordningar som kunna vidtagas, för att det allmännas intresse att på ifrågavarande platser kunna erhålla väl kvalificerad personal, må bli vederbörligen tillgodosett».

Av det anförda framgår, att vederbörande väl observerat berörda förhållande, ehuru förhanden liggande omständigheter icke nu ansetts medgiva en mera genomgående förändring i berörda fråga. Lönetillägget till dessa besiktningsrustmästare innebär visserligen en ökning liksom för ett flertal andra befattningshavare av 1,100 kronor, men resulterar i varje fall i en begynnelselön av 3,582 kronor 50 öre och en slutlön av 4,082 kronor 50 öre. Det är tydligt, att man med dylika löner under nuvarande tid icke har nämnvärd utsikt att råda bot mot de olägenheter, som föreligga. Oss synes därför det allmännas intresse redan nu fordra en ytterligare förbättrad ställning för dessa besiktningsrustmästare. Möjligen borde detta kunna ske genom att de nu föreslagna två ålderstilläggen å 500 kronor vardera ut-

ökades med ännu ett likaledes å 500 kronor. Då detta måhända skulle anses bryta en enhetlig princip i fråga om ålderstilläggs utgående, torde svårigheter resa sig däremot.

Rättare och lämpligare synes då vara, att dessa besiktningsrustmästare uppflyttades till de i närmast högre lönegrad liggande tjänstehavarna, nämligen öververkmästare m. fl. Så mycket mera skäl synes detta hava, som det med fullt fog bör kunna påstås, att besiktningsrustmästare i fråga om kvalifikationer och arbetsuppgifter väl kan jämnställas med öververkmästare eller fortifikationskassör.

Härigenom skulle den för här ifrågavarande tjänstehavare icke allt för höga lönen av lägst 3,745 kronor och högst 4,745 kronor erhållas. Tjänstehavarna komma då även på synbarligen rättaste plats å rangskalan.

I fråga om övergångsbestämmelser, för det fall att riksdagen bifaller detta förslag, torde lämpligen stipuleras, att besiktningsrustmästare vid uppflyttningen i den högre graden finge vid bestämmande av avlöning och ålderstillägg räkna sig tillgodo de tjänsteår denne innehade vid uppflyttningen.

De merkostnader ett bifall till denna motion kan medföra bliva till följd av det ringa antal personer som därav beröres högst obetydligt. En beräkning därav torde med lätthet kunna åstadkommas genom vederbörande utskotts försorg, vilket hemställas om.

Med stöd av vad som sålunda anförts, få vi hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 361, angående tillfällig löneförbättring åt viss personal vid armén, måtte besluta, att, i samband med antagande av grunder för den tillfälliga löneförbättringens utgående, besiktningsrustmästare i avlöningshänseende måtte uppflyttas till beställningshavaregruppen: departementsskrivare, tyg- eller fabriksförvaltare av 1 klassen, öververkmästare, fortifikationskassör.

Stockholm den 15 maj 1918.

A. J. Bärq.

E. C. Kropp.

